

Motion till riksdagen 2023/24:962

av **Emma Berginger och Emma Nohrén (båda MP)**

Förädling av proteingrödor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram stimulanspaket för ökad odling av proteingrödor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja utvecklingen av förädlingen av växtprotein och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja etablerandet av bioraffinaderier och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sammanhängande satsningar på forskning, innovation och marknadsutveckling och tillkännager detta för regeringen.

Växtbaserade livsmedel som en del av klimatomställningen

För att klara klimatomställningen behöver utsläppen från våra livsmedel minska. Ett sätt är att äta mer växtbaserat. Efterfrågan på livsmedel baserade på växtbaserade proteiner ökar, Jordbruksverket prognostiserar efterfrågan på baljväxter för humankonsumtion till 75 000–85 000 ton år 2030. Det skulle behöva odlas på ytterligare 8 000 hektar för att ersätta import av baljväxter som främst går till livsmedel. För att möta den ökade efterfrågan på livsmedel av växtbaserat protein kan det behövas ytterligare 8 000 till 12 000 hektar år 2030. Enligt Jordbruksverket finns den arealen tillgänglig.

Förädling av proteingrödor

Men tyvärr är det svårt för konsumenter att hitta produkter som är baserade på svenska, växtbaserade proteiner. Lantbrukarnas Riksförbund konstaterar att det finns en stor

potential för ökad odling av proteingrödor i Sverige. Problemet beror till stor del på att det inte finns svenska förädlingsanläggningar. Så länge det inte finns förädlingsanläggningar är det svårt att få upp odlingsvolymerna, och utan att det tillhandahålls stora odlingsvolymerna är det inte lönsamt att investera i inhemska anläggningar. Totalt har 16 medlemsstater inom EU valt att införa stöd kopplat till proteingrödor i jordbrukspolitiken. Vi vill att regeringen tar fram ett stimulanspaket för att öka odlingen av proteingrödor och att man samtidigt stödjer utvecklingen av förädlingen av växtprotein.

Miljöfördelar

Det finns också en stor potential i att ersätta importerad soja med svenska baljväxter i foder. På så vis kan vi bli mer självförsörjande och samtidigt minska matens påverkan på regnskogen. Att inte vara beroende av import av insatsvaror till lantbruket är viktigt ur beredskapsperspektiv. Det finns också klara miljöfördelar som ökad biologisk mångfald och förbättrad jordhälsa med diversifierade växtföljder när baljväxter och vall odlas. Även vallen kan nämligen förädlas.

Bioraffinaderier

En viss sorts förädlingsanläggningar kallas för bioraffinaderier. I dessa förädlas biomassan till olika sorters produkter genom att olika delar av växterna extraheras. Dessa kan exempelvis utvecklas till produkter som substituerar fossila produkter, men också till livsmedel. Även restprodukterna kommer till användning och blir till exempel biogas och biogödsel. Sverige behöver fler bioraffinaderier som kan ta tillvara och förädla den lokala produktionen. Därför vill vi att regeringen ska stödja etablerandet av bioraffinaderier.

Forskning, innovation och marknadsutveckling

Det finns fortsatt behov av att forska och utveckla kring förädling av proteingrödor. Det handlar om alltifrån växtförädling till affärsmodeller. Det är också viktigt att kunskapen som utvecklas inom akademien når livsmedelsföretagen. Därför behövs sammanhängande satsningar på forskning, innovation och marknadsutveckling.

Emma Berginger (MP)

Emma Nohrén (MP)